

คู่มือและแนวทางการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นในระบบนิเวศ

เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2553 สผ. ได้จัดประชุม เรื่อง คู่มือและแนวทางการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นในระบบนิเวศ ซึ่งเป็นการประชุมต่อเนื่องจากการประชุมคู่มือชนิดพันธุ์ต่างถิ่นในระบบนิเวศ เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2552 ทั้งนี้เพื่อรวบรวมข้อมูลชนิดพันธุ์ต่างถิ่นในระบบนิเวศป่าไม้ และระบบนิเวศแหล่งน้ำในแผ่นดิน เพิ่มเติม รวมทั้งระดมความเห็นเพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นในแต่ละระบบนิเวศ

ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นในระบบนิเวศในป่าไม้ จากการประชุมที่ผ่านมายังขาดข้อมูลสัตว์ต่างถิ่นในระบบนิเวศป่าไม้ ซึ่ง **คุณบุษบง กาญจนสาขา** กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้เพิ่มเติมข้อมูลสัตว์มีกระดูกสันหลังต่างถิ่นที่พบในพื้นที่อนุรักษ์ดังนี้ สัตว์ที่มีรายชื่ออยู่ในทะเบียนชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่ควรป้องกัน ควบคุม และกำจัดของประเทศไทย จำนวน 9 ชนิด และสัตว์มีกระดูกสันหลังต่างถิ่นที่ไม่มีรายชื่อในทะเบียนฯ จำนวน 8 ชนิด ข้อมูลเหล่านี้ได้มาจากการสอบถามเจ้าหน้าที่และการพบเห็นเองในพื้นที่ แต่ยังไม่มีการสำรวจอย่างจริงจังตามหลักวิชาการ จากนั้น **คุณภูสิน เกตานนท์** กรมอุทยานฯ ได้เพิ่มเติมข้อมูลการสำรวจพืชต่างถิ่นในพื้นที่อนุรักษ์จำนวน 148 แห่ง โดยเพิ่มพืชต่างถิ่นตามทะเบียนฯ 6 ชนิด และ พืชต่างถิ่นที่ไม่อยู่ในทะเบียนฯ อีก 80 ชนิด รวมข้อมูลพืชต่างถิ่นในระบบนิเวศป่าไม้ตามทะเบียนฯ ทั้งหมด 36 ชนิด และนอกทะเบียนฯ 309 ชนิด ด้านการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นในระบบนิเวศป่าไม้ กรมอุทยานฯ ยังไม่มีกฎระเบียบโดยตรง แต่กฎระเบียบที่มีอยู่ บางมาตราสามารถนำมาปรับใช้ในการจัดทำแนวทางการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นในระบบนิเวศป่าไม้ได้ต่อไป

ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นในระบบนิเวศแหล่งน้ำในแผ่นดิน การประชุมที่ผ่านมา ดร.ชวลิต วิทยานนท์ ได้ให้ข้อมูลสัตว์น้ำต่างถิ่นในระบบนิเวศแหล่งน้ำในแผ่นดิน และพืชน้ำต่างถิ่นที่รุกรานชัดเจนบางชนิด ในการประชุมครั้งนี้ ดร. กาญจนวี พงษ์ฉวี กรมประมง รายงานว่าประเทศไทยมีการนำเข้าพืชน้ำต่างถิ่นมาเพาะเลี้ยงเพื่อส่งออก ประมาณ 160 ชนิด และมีเพียง 21 ชนิด

ที่ยืนยันได้ว่าหลุดออกสู่ระบบนิเวศแหล่งน้ำในแผ่นดินแล้ว ซึ่งทั้ง 21 ชนิด จะถูกนำไปเพิ่มเติมในคู่มือชนิดพันธุ์ต่างถิ่นในระบบนิเวศแหล่งน้ำในแผ่นดิน จากนั้น ดร. ชวลิต วิทยานนท์ ได้เน้นถึงผลกระทบของสัตว์น้ำต่างถิ่น และแนวทางการจัดการสัตว์น้ำต่างถิ่นตามนโยบายของกรมประมง เช่น การป้องกัน: คณะกรรมการระดับสถาบันด้านความปลอดภัยและความหลากหลายทางชีวภาพของกรมประมง (IBC) จะตรวจสอบการนำเข้าสัตว์น้ำต่างถิ่น ที่อาจส่งผลกระทบต่อความหลากหลายของสัตว์น้ำในประเทศไทย การควบคุม: กรมประมงมีนโยบายไม่ปล่อยสัตว์น้ำต่างถิ่นลงในพื้นที่ชุ่มน้ำตามธรรมชาติ สำหรับสัตว์น้ำต่างถิ่นที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจต้องมีการควบคุมให้อยู่เฉพาะในที่เลี้ยงและดำเนินการตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการประมงที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำ (GAP) นอกจากนี้ กรมประมงยังมีการรณรงค์กำจัดปลาชุกเกอร์ และรับแลกเปลี่ยนปลาชุกเกอร์กับปลาสวยงาม เป็นต้น

การระดมความเห็นต่อแนวทางการป้องกัน ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นในระบบนิเวศ ที่ประชุมแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม และมีความเห็นว่าแนวทางดังกล่าวควรประกอบด้วย การนำกฎและระเบียบที่เกี่ยวข้องมาปรับใช้ให้เหมาะสมต่อการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นในแต่ละระบบนิเวศ การสนับสนุนข้อมูลข่าวสารเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เพื่อให้เกิดความตระหนักต่อผลกระทบที่เกิดขึ้น การรณรงค์ไม่ให้ปล่อยชนิดพันธุ์ต่างถิ่นเข้าสู่ธรรมชาติ การเสริมสร้างเครือข่ายระหว่างเจ้าหน้าที่และประชาชนเพื่อดูแลและจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นร่วมกัน และการส่งเสริมให้นำชนิดพันธุ์พื้นเมืองมาใช้ประโยชน์ให้มากยิ่งขึ้น

